

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

09.01.2020

м. КИЇВ

№

4

Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України

"05" березня 2020 року

за № 250/34533

Відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 13 Закону України "Про вищу освіту" та підпункту 41 пункту 4 Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року № 671 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 730), з метою вдосконалення порядку підготовки військових фахівців у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти **н а к а з у ю:**

1. Затвердити Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства оборони України від 20 липня 2015 року № 346 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 вересня 2015 року за № 1126/27571.

3. Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України

Андрій ЗАГОРОДНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

09 січня 2020 року № 4

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
" 05 " березня 20 20 року
за № 250/34533

ПОЛОЖЕННЯ

про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових
навчальних закладах Міністерства оборони України та військових
навчальних підрозділах закладів вищої освіти

І. Загальні положення

1. Це Положення визначає особливості організації та провадження освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти.

2. Вищий військовий навчальний заклад Міністерства оборони України (далі – ВВНЗ) – заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, докторантів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу з метою задоволення потреб Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, інших утворених відповідно до законів

України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Військовий навчальний підрозділ (військовий інститут, факультет, кафедра військової підготовки або відділення військової підготовки) закладу вищої освіти – структурний підрозділ закладу вищої освіти (університету, академії, інституту) (далі – ВВП ЗВО), який проводить за певними ступенями вищої освіти підготовку курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, докторантів для подальшої служби на посадах сержантського, старшинського, офіцерського або начальницького складу.

Структура ВВНЗ (ВВП ЗВО), статус і функції його структурних підрозділів визначаються статутом ВВНЗ та положенням про ВВП ЗВО.

3. Освітня діяльність у ВВНЗ (ВВП ЗВО) проводиться з метою забезпечення здобуття вищої та післядипломної освіти, задоволення інших освітніх потреб курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, докторантів. Вона здійснюється на підставі ліцензій на провадження освітньої діяльності та передбачає видачу випускникам ВВНЗ (ВВП ЗВО) документів про вищу та післядипломну освіту за акредитованими освітніми програмами.

4. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої та післядипломної військової освіти і науки, що провадиться у ВВНЗ (ВВП ЗВО) через систему науково-методичних, педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та набуття компетентностей особами, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітній процес базується на принципах науковості, гуманізму,

демократизму, послідовності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, рухів, інших громадських та релігійних організацій і здійснюється на засадах компетентнісного підходу.

5. Освітній процес у ВВНЗ (ВНП ЗВО) забезпечує можливість здобуття курсантами, слухачами, студентами, ад'юнктами, докторантами компетентностей у гуманітарній, соціальній, науково-природничій, технічній та військовій сферах, необхідних для професійної діяльності та їх інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку.

6. Підготовка військових фахівців (курсантів, слухачів, студентів) у ВВНЗ (ВНП ЗВО) здійснюється за очною (денною), заочною (дистанційною) формами здобуття освіти. Форми здобуття освіти можуть поєднуватися.

Підготовка ад'юнктів, докторантів здійснюється відповідно до вимог законодавства.

7. Курсанти, слухачі, студенти, ад'юнкти не залежно від форми здобуття освіти під час освітнього процесу зобов'язані:

дотримуватися вимог законодавства, статуту, правил внутрішнього розпорядку та розпорядку дня ВВНЗ та ВНП ЗВО;

відвідувати всі заняття згідно з розкладом навчальних занять і своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочим (індивідуальним) навчальним планом, робочими програмами навчальних дисциплін;

дотримуватися правил академічної доброчесності;

досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

8. Зміст вищої військової освіти – обумовлена цілями та потребами суспільства, держави та Збройних Сил України система знань, умінь і

навичок, професійних, світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована в процесі навчання військових фахівців.

Зміст вищої військової освіти формується з урахуванням:

пріоритетів національних інтересів і національної безпеки;

національних інтересів в інформаційній сфері, розвитку системи стратегічних комунікацій сектору національної безпеки і оборони України;

змін, що відбуваються в економіці, політиці, соціальних відносинах і суспільній свідомості;

новітніх досягнень науки, техніки, технологій і культури, що забезпечують широкий науковий кругозір військового фахівця;

перспектив розвитку воєнної науки, озброєння та військової техніки, способів ведення збройної боротьби.

9. Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності ВВНЗ (ВНП ЗВО), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

10. Професійний стандарт – це вимоги до компетентностей військового фахівця, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій.

Із врахуванням відповідних професійних стандартів формується зміст військової освіти в межах відповідної освітньої програми.

Професійний стандарт розробляється органом військового управління який є замовником на підготовку військових фахівців за участю представників ВВНЗ (ВНП ЗВО). Він погоджується директором

Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України та затверджується відповідним керівником, органу військового управління, який є замовником.

II. Організація та забезпечення освітньої діяльності

1. Освітня діяльність ВВНЗ (ВНП ЗВО) спрямована на організацію, забезпечення (навчально-методичне, кадрове, інформаційне, матеріально-технічне (логістичне) забезпечення тощо) та реалізацію освітнього процесу.

2. Перелік основних документів ВВНЗ (ВНП ЗВО), які регламентують організацію та забезпечення освітньої діяльності:

Статут ВВНЗ (Положення про ВНП ЗВО);

Положення про організацію освітнього процесу в ВВНЗ (ВНП ЗВО);

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ВВНЗ (ВНП ЗВО);

ліцензії на провадження освітньої діяльності за певними рівнями вищої освіти за відповідними спеціальностями або на провадження освітньої діяльності за освітньою програмою;

сертифікати про акредитацію освітніх програм (спеціальностей);

стандарти вищої освіти для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності (копії);

професійні стандарти відповідних ступенів вищої освіти та рівнів військової освіти;

план основних заходів ВВНЗ (ВНП ЗВО) на навчальний рік за розділами: навчальна діяльність, наукова та науково-технічна діяльність, методична діяльність, матеріально-технічне (логістичне) забезпечення, графік-календар навчального процесу на навчальний рік;

перспективний план розвитку та удосконалення матеріально-технічної бази ВВНЗ (ВНП ЗВО);

план-календар основних заходів ВВНЗ (ВНП ЗВО) на місяць;

розклади навчальних занять (екзаменаційних сесій);

план роботи вченої ради ВВНЗ (ВНП ЗВО) на навчальний рік та протоколи засідань;

план підвищення кваліфікації керівного складу та науково-педагогічних працівників ВВНЗ (ВНП ЗВО) на певний рік;

журнал реєстрації виданих дипломів (свідомств, сертифікатів);

журнал реєстрації видачі академічних довідок;

наказ начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО) про організацію освітньої діяльності на навчальний рік;

наказ начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО) про розподіл навчального навантаження на навчальний рік;

освітньо-професійні, освітньо-наукові програми для кожного ступеня вищої освіти за кожною спеціальністю (спеціалізацією за наявності);

професійні програми підготовки фахівців на курсах професійної підготовки відповідних рівнів військової освіти;

навчальні плани підготовки за спеціальностями (спеціалізаціями);

навчальні плани курсів професійної підготовки;

навчальні плани-програми курсів підвищення кваліфікації;

збірники програм навчальних дисциплін за спеціальностями;

плани-програми первинної військово-професійної підготовки.

3. Перелік основних документів структурного підрозділу ВВНЗ (інституту, факультету, центру) або ВНП ЗВО (факультету, центру), які регламентують організацію та навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

Положення про інститут (факультет, центр);

план основних заходів інституту (факультету, центру) на навчальний рік за розділами: навчальна діяльність, наукова та науково-технічна діяльність, методична діяльність, матеріально-технічне (логістичне) забезпечення, графік-календар навчального процесу на навчальний рік;

навчальні плани за кожною освітньою програмою та формою здобуття освіти;

індивідуальні навчальні плани курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів;

план-календар основних заходів інституту (факультету, центру) на місяць;

розклади навчальних занять (екзаменаційних сесій);

план роботи вченої ради інституту (факультету, центру) на навчальний рік та протоколи засідань;

план підвищення кваліфікації керівного складу та науково-педагогічних працівників інституту (факультету, центру) на певний рік;

залікові книжки курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів;

рейтингові списки курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів;

журнали обліку навчальних занять курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів за навчальними групами (відділеннями);

навчальні картки курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів;

навчальні плани курсів професійної підготовки (копії);

навчальні плани-програми курсів підвищення кваліфікації (копії);

плани-програми первинної військово-професійної підготовки.

4. Перелік документів кафедри з організації та навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності:

Положення про кафедру;

план роботи кафедри на навчальний рік за розділами: навчальна діяльність, методична діяльність, наукова та науково-технічна діяльність. План включає такі додатки: розподіл навчального навантаження, графік контрольних та взаємних відвідувань навчальних занять, графік підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

план-календар роботи кафедри на місяць;

журнал обліку навчального навантаження науково-педагогічних

працівників кафедри;

протоколи засідання кафедри;

перелік тем кваліфікаційних робіт за кожною освітньою програмою;

перелік тем воєнно-наукових робіт за профілем кафедри;

звітні матеріали підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри;

журнал контрольних і взаємних відвідувань занять;

робочі програми навчальних дисциплін;

навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін кафедри (факультативу, курсу);

матеріали для проведення підсумкової атестації курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів.

5. Кадрове забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ та ВВП ЗВО здійснюється згідно із законодавством.

6. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у ВВНЗ (ВВП ЗВО) включає: наявність бібліотек, у яких розміщується навчальна та інша література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання за спеціальностями підготовки або спорідненого профілю підготовки, періодичні наукові видання, інформаційні і довідкові матеріали, які забезпечують освітню, наукову і науково-технічну діяльність.

7. Бібліотечний фонд ВВНЗ (ВВП ЗВО) повинен забезпечувати повне, якісне і оперативне бібліотечно-бібліографічне та інформаційне забезпечення підготовки військових фахівців, науково-педагогічних, наукових працівників та інших категорій читачів згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до книжкових фондів.

8. У бібліотеках ВВНЗ (ВВП ЗВО) та структурних підрозділах

створюється доступ до електронних інформаційних джерел, на яких розміщуються електронні каталоги видань та розгортаються спеціалізовані служби для доступу до електронних навчально-методичних матеріалів кафедр за допомогою вебтехнологій.

9. Матеріально-технічна база (далі – МТБ) ВВНЗ (ВНП ЗВО) включає в себе озброєння, військову техніку та матеріально-технічні засоби, обладнані навчальні об'єкти (райони місцевості, полігони), призначені для забезпечення підготовки курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів за визначеними професійними, освітньо-професійними, освітньо-науковими програмами підготовки військових фахівців певних спеціальностей (спеціалізацій), відповідно до навчальних планів та програм навчальних дисциплін, а також для підготовки науково-педагогічних кадрів та проведення наукових досліджень.

МТБ ВВНЗ (ВНП ЗВО) поділяється на матеріально-технічну базу за місцем постійної дислокації та польову навчальну базу.

10. МТБ ВВНЗ (ВНП ЗВО) створюється та удосконалюється відповідно до потреб ВВНЗ (ВНП ЗВО) та повинна забезпечувати вирішення таких завдань:

формування загальних, фахових (військово-професійних, військово-спеціальних) компетентностей, які визначені стандартами вищої освіти за спеціальністю підготовки, професійними стандартами за відповідними ступенями вищої освіти та рівнями військової освіти;

якісне виконання освітньо-професійних, освітньо-наукових програм, навчальних планів та програм навчальних дисциплін;

забезпечення якісної загальновійськової підготовки та розвитку фахової майстерності курсантів, слухачів, студентів за всіма спеціальностями (спеціалізаціями), за якими здійснюється підготовка у ВВНЗ (ВНП ЗВО) та науково-педагогічних працівників відповідно до навчальних планів та

програм навчальних дисциплін;

забезпечення проведення всіх видів та форм навчальних занять для набуття практичних навичок курсантами, слухачами, студентами із управління, застосування озброєння та військової техніки;

відпрацювання питань управління підрозділами та організації взаємодії, роботи командних пунктів, бойових постів;

відпрацювання дій курсантів, слухачів, студентів в умовах застосування засобів радіоелектронної боротьби та зброї масового ураження;

вогнева підготовка з особистої стрілецької зброї;

досягнення високого рівня польового вишколу та фізичної підготовки особового складу ВВНЗ (ВНП ЗВО);

формування моральної стійкості та психологічної готовності до виконання бойових завдань;

недопущення випадків травматизму та шкідливого впливу на людей, а також забруднення навколишнього середовища.

11. Основними елементами МТБ ВВНЗ (ВНП ЗВО) є:

навчальні приміщення: лекційні аудиторії (зали), навчальні (лабораторні, комп'ютерні, спеціалізовані) аудиторії, кабінети (лінгафонні, навчальні, навчально-методичні тощо), аудиторії (зали) для курсового та дипломного проектування;

навчально-допоміжні приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників, службові приміщення для інженерно-технічного складу тощо;

підсобні приміщення: санітарно-технічні та складські приміщення, комори, коридори, щитові, бойлерні, гардеробні, побутові кімнати тощо;

озброєння та військова техніка;

навчально-лабораторна база (лабораторне обладнання, вимірювальна та електронно-обчислювальна техніка, технічні засоби навчання їх і контролю, наочне приладдя);

клінічна база (лікарняні заклади, амбулаторно-поліклінічні заклади, санаторно-курортні заклади, установи з проведення лабораторних та інструментальних досліджень і випробувань, фармацевтичні (аптечні) заклади тощо);

польова навчальна база (повітряного, повітрянодесантного, десантно-штурмового або морського вишколу, аеродроми (стаціонарні та польові), майданчики приземлення, стаціонарні вишки для здійснення стрибків з парашутом, багатоцільові класи), навчальні центри, полігони, табори, аеродроми, кораблі, навчальні катери та плавальні засоби, комплекс протидесантної оборони ділянки морського узбережжя та висадки морського десанту, системи пунктів управління (навчальних командних пунктів) тощо;

поліграфічна база;

база для виконання наукових досліджень: науково-дослідні лабораторії, обчислювальні центри (лабораторії, зали) тощо;

спортивні комплекси і споруди, навчальні містечка, а також стройові плаци, тири та інші об'єкти загальновійськової підготовки;

казармені приміщення та гуртожитки, місця розташування у польових умовах (базові табори, наметові містечка тощо);

інші матеріальні та технічні засоби, будівлі, споруди, майнові комплекси, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби та інше майно, яке використовується для забезпечення освітнього процесу та підготовки військових фахівців.

12. У складі структурних підрозділів ВВНЗ (ВНП ЗВО), що проводять підготовку з навчальних дисциплін загальновійськової, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, можуть створюватися навчальні командні пункти, навчально-тренувальні, навчально-лабораторні комплекси та навчальні кабінети.

13. Навчальний командний пункт (ВВНЗ, ВНП ЗВО) – комплекс

спеціалізованих приміщень, обладнаних відповідною апаратурою та технікою, необхідною для проведення тактичних (тактико-спеціальних) занять, командно-штабних навчань (далі – КШН) (воєнних ігор), а також вдосконалення практичних навичок з питань підготовки та ведення операцій (бойових дій), управління військами (силами) та їх всебічного забезпечення.

Навчально-тренувальний комплекс ВВНЗ (ВНП ЗВО) – комплекс спеціалізованих приміщень, а також об'єктів і споруд для занять фізичною підготовкою і спортом, обладнаних тренажерами, розгорнутими зразками озброєння та військової техніки, необхідними для відпрацювання практичних, лабораторних, тактичних (тактико-спеціальних), групових занять з навчальних дисциплін загальнопрофесійної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, а також вдосконалення практичних навичок щодо застосування, експлуатації, технічного обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки, а також військово-прикладних рухових навичок і вмінь.

Навчально-лабораторний комплекс ВВНЗ (ВНП ЗВО) – комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних зразками озброєння та військової техніки, їх розрізними та навчально-діючими вузлами, агрегатами, блоками, спеціалізованими навчально-діючими стендами для відпрацювання лабораторних, практичних занять з навчальних дисциплін загальнопрофесійної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, а також вдосконалення практичних навичок щодо технічного обслуговування та відновлення та експлуатації.

14.3 метою середньострокового планування у ВВНЗ (ВНП ЗВО) розробляється перспективний план розвитку та удосконалення МТБ (далі – Перспективний план) строком на п'ять років.

Розроблення Перспективного плану організовує заступник начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО) з навчальної (навчальної та наукової) роботи. У розробленні Перспективного плану беруть участь заступники начальника

ВВНЗ (ВНП ЗВО), начальники факультетів, кафедр, відділів і служб. Відповідальним за планування розвитку та удосконалення польової МТБ є перший заступник (заступник) начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Перспективний план підписується керівником ВВНЗ (ВНП ЗВО), керівником фінансово-економічного органу ВВНЗ (ВНП ЗВО) та погоджується відповідними довольчими органами, службами органів військового управління, структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, які є замовниками на підготовку військових фахівців, та затверджується начальником, якому ВВНЗ (ВНП ЗВО) підпорядкований.

За потреби до Перспективного плану можуть вноситися зміни та доповнення відповідно до змін державного замовлення на підготовку військових фахівців.

15. Забезпечення, виконання Перспективного плану покладається на заступників начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО) з навчальної роботи, з озброєння, з тилу або з матеріально-технічного (логістичного) забезпечення.

16. Розвиток та вдосконалення МТБ здійснюється у взаємозв'язку зі змінами в програмах підготовки військових фахівців.

Матеріально-технічне (логістичне) забезпечення освітнього процесу здійснюється відповідними службами ВВНЗ (ВНП ЗВО), які визначають, замовляють та отримують військово-навчальне майно.

ІІІ. Організація освітнього процесу в ВВНЗ та ВНП ЗВО

1. Вимоги до основних документів з організації освітнього процесу

1.1.3 метою конкретизації порядку організації та здійснення освітнього процесу з урахуванням особливостей і досвіду організації та

провадження освітньої діяльності у ВВНЗ (ВНП ЗВО) розробляється Положення про організацію освітнього процесу.

Положення про організацію освітнього процесу погоджується Департаментом військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України та затверджується вченою радою ВВНЗ (ВНП ЗВО).

1.2. Освітньо-професійна, освітньо-наукова, професійна програма підготовки військових фахівців – система освітніх компонентів на відповідному рівні військової освіти та рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня підготовки та освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

Освітньо-професійна, освітньо-наукова, професійна програма підготовки військових фахівців розробляється робочою групою ВВНЗ (ВНП ЗВО) та затверджується у порядку, встановленому законодавством.

1.3. Навчальний план підготовки військових фахівців ВВНЗ (ВНП ЗВО) (далі – навчальний план) розробляється на підставі освітньо-професійної, освітньо-наукової, професійної програми та визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Навчальний план розробляється за відповідним ступенем вищої освіти та рівнем військової освіти структурними навчальними підрозділами ВВНЗ (ВНП ЗВО), які відповідають за підготовку військових фахівців за

відповідними спеціальностями та спеціалізаціями, під методичним керівництвом та у взаємодії з навчальним (науково-методичним, навчально-методичним) відділом (центром, управлінням, відділенням, частиною).

Навчальний план підписується керівником структурного навчального підрозділу, погоджується заступником керівника (начальника) ВВНЗ з навчальної (навчальної і наукової) роботи та затверджується вченою радою ВВНЗ.

Для ВВП ЗВО навчальний план за спеціальністю (спеціалізацією) підготовки затверджується вченою радою закладу вищої освіти.

Під час розроблення навчальних планів підготовки військових фахівців у ВВНЗ (ВВП ЗВО) необхідно дотримуватися таких основних вимог:

навчальний план розробляється на весь строк (період) навчання курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів у ВВНЗ (ВВП ЗВО) (за навчальними роками та семестрами) та діє до затвердження нових професійних, освітньо-професійних, освітньо-наукових програм;

одиноцею вимірювання обсягу навчального навантаження курсанта, слухача, студента, ад'юнкта у ВВНЗ (ВВП ЗВО) є кредит ЄКТС;

обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

тривалість академічної години – 45 хвилин;

резерв навчального часу – не менше 2 кредитів ЄКТС на рік навчання;

співвідношення самостійної роботи курсанта, слухача, студента та навчальних занять під керівництвом викладача становить: магістр не менше ніж $1/2$, бакалавр не менше ніж $1/3$ загального обсягу кредитів ЄКТС, відведених на вивчення конкретної навчальної дисципліни;

тривалість самостійної роботи та навчальних занять під час підготовки фахівців на курсах професійної підготовки визначається відповідно до потреб;

обсяг контрольних заходів підсумкового контролю (тривалість екзаменаційних сесій) не повинен перевищувати 15 % бюджету навчального

часу на навчальний рік.

1.4. Індивідуальний навчальний план курсанта, студента, слухача, ад'юнкта ВВНЗ (ВНП ЗВО) (далі – індивідуальний навчальний план є робочим документом здобувача вищої освіти що містить графік навчального процесу, назви навчальних дисциплін, розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять, індивідуальні завдання, форми контролю, види практик та форми атестації.

Індивідуальний навчальний план курсанта, студента, слухача, ад'юнкта ВВНЗ (ВНП ЗВО) формується за відповідним рівнем вищої освіти в межах відповідної спеціальності і складається на кожний наступний навчальний рік (за винятком першого курсу).

Формування індивідуального навчального плану здійснюється на підставі навчального плану за спеціальністю (спеціалізацією) з метою індивідуалізації навчального процесу на основі структурно-логічної схеми освітньої програми підготовки фахівців. Індивідуальний навчальний план включає нормативні та вибіркові навчальні дисципліни.

Перелік нормативних дисциплін (циклів загальної та професійної підготовки навчального плану) визначає нормативну (обов'язкову) складову індивідуального навчального плану.

Вибіркова частина індивідуального навчального плану забезпечує виконання поглибленої підготовки за спеціальністю (спеціалізацією) та визначає характер майбутньої діяльності випускника і формується з переліку навчальних дисциплін або блоків навчальних дисциплін циклів загальної та професійної підготовки.

Індивідуальний навчальний план формується здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом та у взаємодії з науково-педагогічними працівниками відповідних кафедр та затверджується керівником структурного підрозділу.

Реалізація індивідуального навчального плану здійснюється протягом

часу, який не перевищує строк навчання визначеного стандартом вищої освіти для відповідного рівня вищої освіти в межах відповідної спеціальності.

Виконання індивідуального навчального плану здійснюється згідно із розкладом навчальних занять, заліково-екзаменаційних сесій або за індивідуальним графіком.

ВВНЗ (ВНП ЗВО) самостійно визначає механізм реалізації права курсанта, студента, слухача на вибір навчальних дисциплін.

1.5. Програма навчальної дисципліни визначає роль і місце навчальної дисципліни в загальній структурі змісту підготовки військових фахівців, мету й головні завдання її вивчення, розкриває механізм реалізації мети та інформаційний обсяг навчальної дисципліни, рівень сформованості вмінь, знань та компетентностей, перелік рекомендованих джерел інформації, інших дидактичних та методичних матеріалів, критерії оцінювання знань, форми та засоби діагностики успішності навчання.

Програма навчальної дисципліни розробляється кафедрою, на кожну навчальну дисципліну, передбачену навчальним планом підготовки військового фахівця, на підставі компетентностей, які визначені у відповідній професійній, освітньо-професійній, освітньо-науковій програмі підготовки, обговорюється на засіданні кафедри та затверджується керівником (начальником) структурного навчального підрозділу, до складу якого входить кафедра.

1.6. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється на підставі навчального плану підготовки військових фахівців ВВНЗ (ВНП ЗВО) та програми навчальної дисципліни на весь період викладання навчальної дисципліни та визначає послідовність засвоєння змісту навчання, розподіл

його за організаційними формами вивчення дисципліни (навчальні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, контрольні заходи) та видами навчальних занять (лекція, лабораторне, практичне, семінарське, групове заняття, групова вправа, індивідуальне заняття, тактичне (тактико-спеціальне, тактико-стройове) заняття, КШН, воєнна (воєнно-спеціальна) гра, консультація), конкретизує інформаційно-методичне і матеріально-технічне (логістичне) забезпечення, заплановані результати навчання, критерії оцінювання рівня її засвоєння, а також форми та засоби поточного і семестрового контролю.

Структурні складові робочої програми навчальної дисципліни: опис навчальної дисципліни, очікувані результати навчання, структура та зміст навчальної дисципліни, види, теми навчальних занять та навчальні питання, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи здійснення контролю, схема нарахування балів, які отримують курсанти, слухачі, студенти, ад'юнкти під час поточного та підсумкового оцінювання, література (основна, допоміжна), інформаційні джерела.

Розподіл навчального часу дисципліни за семестрами та видами занять у робочій програмі навчальної дисципліни здійснюється відповідно до програми навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється кафедрою, обговорюється на засіданні кафедри та затверджується начальником (завідувачем) кафедри.

Коригування змісту робочої програми навчальної дисципліни здійснюється за потреби щорічно до початку нового навчального року.

Зміни, які вносяться після затвердження робочої програми навчальної дисципліни з метою оперативного впровадження в освітній процес вимог замовників щодо підвищення якості підготовки офіцерських та сержантських (старшинських) кадрів у ВВНЗ (ВНП ЗВО), у тому числі щодо посилення практичної складової підготовки військових фахівців, впровадження досвіду бойових дій, результатів наукових досліджень, удосконалення змісту

навчання та методики викладання навчальної дисципліни, нових елементів МТБ, оновленої навчально-методичної літератури тощо, обговорюються на засіданні кафедр та затверджуються керівником (начальником) структурного навчального підрозділу, до складу якого входить кафедра.

1.7. Розклад навчальних занять є основним планувальним документом організації освітнього процесу ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Розклад навчальних занять складається, як правило, на семестр (курс професійної підготовки) навчальною частиною (відділом, відділенням) структурного навчального підрозділу ВВНЗ (ВНП ЗВО) спільно з навчальним (науково-методичним, навчально-методичним) відділом (центром, управлінням, відділенням, частиною) ВВНЗ (ВНП ЗВО) з навчальної (навчальної та наукової) роботи та затверджується керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ЗВО). У ВНП ЗВО розклад навчальних занять курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів погоджується проректором закладу вищої освіти з навчальної роботи.

У ВВНЗ (ВНП ЗВО), де підготовка курсантів, слухачів, студентів передбачає польоти, водіння бойових машин і бойові стрільби та інші заходи практичної підготовки дозволяється складання розкладу занять на місяць.

У розкладі навчальних занять відображаються:

номери та назви навчальних підрозділів;

назва навчальної дисципліни або умовне її позначення;

дата, місце проведення, номер теми та вид заняття;

прізвище керівника заняття.

Тактичні, тактико-спеціальні, командно-штабні навчання, факультативи, тренажі, воєнні ігри проводяться безперервно відповідно до планів їх проведення.

Розклад навчальних занять доводиться до відома науково-педагогічних працівників та підрозділів курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів у встановленому порядку.

2. Навчальна діяльність

2.1. Навчальна діяльність є основною складовою освітнього процесу у ВВНЗ (ВНП ЗВО) і включає в себе заходи командування ВВНЗ (ВНП ЗВО) та його структурних підрозділів, науково-педагогічних працівників з питань підготовки за фахом курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, організації і науково-методичного забезпечення всіх видів навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки, проведення їх атестування.

2.2. Навчальна діяльність у ВВНЗ (ВНП ЗВО) проводиться в таких організаційних формах: навчальні заняття, самостійна робота курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, практична підготовка, контрольні заходи.

2.3. Основними видами навчальних занять у ВВНЗ (ВНП ЗВО) є: лекція, семінарське, групове, практичне, лабораторне заняття, групова вправа, тренування, індивідуальне заняття, тактичне (тактико-спеціальне, тактико-стройове) заняття та навчання, КШН та воєнна (воєнно-спеціальна) гра, консультація.

У ВВНЗ (ВНП ЗВО) можуть встановлюватися інші види навчальних занять.

2.4. Для підготовки та проведення навчальних занять на кафедрі створюється фонд навчально-методичних матеріалів з кожної навчальної дисципліни.

Навчально-методичні матеріали включають: лекційний фонд; фонд методичних розробок для проведення лабораторних, практичних, групових занять, групових вправ; плани проведення семінарів, тренувань, навчань, факультативів, ігор; завдання (методичні вказівки) для самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів з навчальної дисципліни; завдання (методичні вказівки) з розроблення індивідуальних завдань; методичні

вказівки для розробки кваліфікаційних робіт або проведення кваліфікаційного іспиту, програми та методичні вказівки для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти; інші навчально-методичні матеріали за очною (денною), заочною (дистанційною) формами здобуття освіти.

За наявності підручника, який забезпечує викладання навчальної дисципліни, лекційний фонд (курс лекцій) може не створюватися.

Методична розробка містить методичні вказівки науково-педагогічним працівникам щодо проведення навчального заняття. Вона обговорюється та ухвалюється на засіданні кафедри та затверджується начальником (завідувачем) кафедри.

2.5. Навчальні заняття у ВВНЗ (ВНП ЗВО) проводять особи, які займають посади науково-педагогічних та наукових працівників.

Для проведення навчальних занять керівник заняття розробляє план його проведення та подає на затвердження начальнику (завідувачу) кафедри.

Внесення змін до навчально-методичних матеріалів та планів проведення навчальних занять здійснюється за потреби, як правило, до початку нового навчального року.

2.6. Лекція – вид навчального заняття, яке проводиться методом усного викладання нового теоретичного матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу).

Лекція є елементом курсу навчання, який охоплює основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни. Основна мета лекції – дати систематизовані основи наукових знань та практичного досвіду з навчальної дисципліни (окремої теми), сконцентрувати увагу на найбільш складних і актуальних питаннях навчального матеріалу.

Лекція повинна мати проблемний характер, стимулювати активну пізнавальну діяльність тих, хто навчається, сприяти формуванню в них

творчого мислення.

Лекції проводяться керівниками (завідувачами) кафедр, їх заступниками, професорами, доцентами і старшими викладачами.

До проведення лекції можуть залучатися посадові особи Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, командувань видів (родів військ і сил) Збройних Сил України, керівники (начальники) ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Лекції проводяться для однієї або декількох навчальних груп курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів.

Зміст лекції обговорюється на засіданні кафедри та затверджується начальником (завідувачем) кафедри.

Лектор, який вперше розпочинає читання курсу лекцій, залучається до проведення пробних лекцій за участю науково-педагогічних працівників кафедри.

Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо теми та навчальних питань лекції.

2.7. Семінарське заняття – це вид навчального заняття, яке проводиться методом дискусії (обговорення, опитування) попередньо визначеної проблеми (теми, питань).

Семінарські заняття проводяться з основних і найбільш складних питань (тем, розділів) програми навчальної дисципліни.

Основне завдання семінарських занять – поглибити і закріпити знання, отримані курсантами, слухачами, студентами, ад'юнктами на лекції та в процесі самостійної роботи над навчальною і науковою літературою, прищепити їм уміння пошуку, узагальнення, критичного аналізу навчального

матеріалу, здатність формувати, захищати і аргументувати свої погляди з питань, що розглядаються.

2.8. Групове заняття – це вид навчального заняття, яке проводиться методом усного викладення матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу) та подальшого усного (письмового, експрес-контролю) опитування або тестування результатів засвоєння курсантами, слухачами, студентами, ад'юнктами наданого навчального матеріалу.

Групове заняття проводиться в спеціалізованих класах, лабораторіях, на техніці (озброєнні), тренажерах, із використанням засобів імітації, статичної і динамічної проєкції.

2.9. Практичне заняття – це вид навчального заняття, яке проводиться методом виконання спеціально сформульованих практичних завдань та сприяє формуванню вмінь і навичок практичного застосування теоретичних положень.

Практичні заняття проводяться в навчальних класах, навчальних лабораторіях, лінгафонних кабінетах, обладнаних необхідними технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, у навчальних центрах, на полігонах, на зразках озброєння та військової техніки, у спортивних комплексах, спорудах та інших об'єктах МТБ з фізичної підготовки і спорту.

Практичні заняття на зразках озброєння та військової техніки проводяться з метою засвоєння їх будови, оволодіння методами їх застосування, експлуатації, технічного обслуговування, відновлення і збереження, відпрацювання практичних прийомів застосування озброєння, бойової та спеціальної техніки, засобів зв'язку, автоматизації та обчислювальної техніки, набуття практичних навичок у вимірюванні параметрів сигналів, струмів та напруг в основних блоках та пристроях озброєння, здійснення пошуку та усунення типових несправностей в електричних схемах та їх елементах.

Під час проведення практичного заняття навчальна група може ділитися на підгрупи.

У цьому випадку в одній з підгруп навчальні заняття проводить підготовлений льотно-інструкторський, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад або командири підрозділів курсантів, слухачів, студентів, які допущені до проведення навчальних занять наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Під час практичних занять після виконання поставлених завдань курсанти, слухачі, студенти, ад'юнкти доповідають про результати виконання цих завдань (проведених розрахунків, аналізу проведених досліджень або виконаних дій (операцій)) та можливі їх наслідки (вплив) на подальші дії або застосування чи стан техніки та озброєння.

2.10. Лабораторне заняття – це вид навчального заняття, яке проводиться методом самостійного виконання курсантами, слухачами, студентами, ад'юнктами експериментальних (імітаційних) завдань із використанням навчально-лабораторної (клінічної) бази.

Лабораторні заняття проводяться в навчальних (наукових) лабораторіях, спеціалізованих класах (майстернях), на озброєнні та військовій техніці, інших елементах МТБ ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Під час проведення лабораторного заняття навчальна група може поділятися на підгрупи.

За результатами виконання завдання на лабораторному занятті курсанти, слухачі, студенти, ад'юнкти оформлюють індивідуальні звіти та захищають їх перед викладачем.

2.11. Групова вправа – це вид навчального заняття, яке проводиться методом виконання тими, хто навчається, функціональних обов'язків визначених посадових осіб органів військового управління, військових частин та підрозділів.

Під час проведення цього виду занять курсанти та слухачі набувають вмінь з організації та планування операцій (бойових дій, бою) з управління військами (силами) та їх всебічного забезпечення.

Для проведення групових вправ розробляються комплексні навчальні стратегічні, оперативні та тактичні завдання. У ВВНЗ (ВНП ЗВО) на весь період навчання розробляється система навчальних завдань, яка охоплює ведення операцій (бойових дій, бою) на різноманітній місцевості та за різних умов оперативної (бойової) обстановки.

Групові вправи проводяться після вивчення теоретичних положень за темами навчальних дисциплін у класах, на навчальних командних пунктах і на місцевості з використанням топографічних карт на фоні конкретно створеної оперативної або тактичної обстановки.

Комплексність навчального завдання забезпечується тим, що на загальному стратегічному (оперативному, тактичному) фоні вивчаються питання кількох навчальних дисциплін відповідно до послідовності роботи командувача (командира) та штабу під час підготовки, планування та ведення операції (бойових дій, бою).

2.12. Тренування – це специфічний вид навчальних занять, що проводиться методом повторювання дій, вправ, прийомів, нормативів. За типом вони поділяються на індивідуальні та групові.

Тренування проводяться після вивчення теоретичних положень з метою набуття практичних навичок (умінь).

Тренування проводяться в навчальних (наукових) лабораторіях, спеціалізованих класах (майстернях), на навчальних командних пунктах, озброєнні та військовій техніці, інших елементах матеріально-технічної бази ВВНЗ (ВНП ЗВО).

2.13. Тактичні (тактико-спеціальні, тактико-стройові) заняття – це форма тактичної підготовки курсантів, слухачів, студентів, що проводиться

методом вправ у виконанні прийомів та способів індивідуальних (колективних) дій, навчально-бойових нормативів. Метою тактичних (тактико-спеціальних, тактико-стройових) занять є відпрацювання практичних питань організації бою (бойових дій), управління підрозділами в бою та їх всебічного забезпечення.

Підготовка тактичного (тактико-спеціального, тактико-стройового) заняття включає: визначення вихідних даних, розроблення плану проведення заняття, підготовку місця (району) проведення заняття та матеріально-технічного (логістичного) забезпечення, підготовку керівника заняття, контроль за ходом підготовки, підготовку тих, хто навчається.

2.14. Командно-штабне навчання та воєнні (воєнно-спеціальні, воєнно-історичні) ігри проводяться зі слухачами та курсантами з найбільш важливих комплексних тем навчальних дисциплін.

Командно-штабне навчання проводяться після того, як слухачі та курсанти оволодіють теоретичними основами відповідних навчальних дисциплін, засвоять обов'язки посадових осіб та отримають практичні навички щодо їх виконання: з підготовки та планування операцій (бойових дій), управління військами (силами) та їх всебічного забезпечення.

2.15. Консультація – це вид навчального заняття, під час якого курсант, слухач, студент, ад'юнкт отримує від науково-педагогічного працівника відповіді на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи курсантів, слухачів, студентів.

2.16. Самостійна робота курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок; виконання

індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (курсів роботи (проекти), розрахунково-графічні роботи, реферати тощо), воєнно-наукових і кваліфікаційних робіт; підготовки до майбутніх занять та контрольних заходів; формування в курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів самостійності та ініціативи в пошуку та набутті знань.

Самостійна робота курсанта, слухача, студента, ад'юнкта забезпечується інформаційно-методичними засобами (підручники, посібники) та матеріально-технічними засобами (макети, тренажери, елементи озброєння та військової техніки), передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Крім того, для самостійної роботи курсанта, слухача, студента, ад'юнкта рекомендується відповідна наукова та професійна навчальна література.

Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю.

Самостійна робота курсанта, слухача, студента, ад'юнкта з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни проводиться в навчальних аудиторіях, спеціалізованих класах, об'єктах МТБ з фізичної підготовки і спорту, бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях ВВНЗ (ВНП ЗВО), бібліотеках інших закладів вищої освіти.

Для забезпечення належних умов самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів на зразках озброєння та військової техніки, у комп'ютерних комплексах, на інших навчальних об'єктах підвищеної небезпеки ця робота може здійснюватися за попередньо складеним кафедрою графіком під керівництвом особового складу кафедр з наданням необхідної консультації або допомоги та дотриманням заходів безпеки.

Створення умов для плідної самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів покладається на керівників (начальників) структурних підрозділів ВВНЗ (ВНП ЗВО). Безпосередньо її організовують командири підрозділів курсантів, слухачів, студентів. Облік самостійної роботи

курсантів, слухачів, студентів ведуть командири підрозділів у журналі обліку навчальних занять (розділ обліку самостійної роботи).

2.17. Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни є невід'ємною складовою самостійної роботи курсанта, слухача, студента, ад'юнкта.

Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню курсантом, слухачем, студентом, ад'юнктом теоретичного матеріалу, закріпленню та узагальненню отриманих знань, формуванню вміння використовувати знання для комплексного вирішення відповідних професійних завдань.

До індивідуальних завдань відносяться реферати, розрахункові, графічні, аналітичні, розрахунково-графічні завдання, контрольні, курсові, кваліфікаційні роботи.

На виконання індивідуальних завдань у робочій програмі навчальної дисципліни та розкладі навчальних занять повинен передбачатися час на самостійну роботу в обсязі, достатньому для фактичного його виконання.

2.18. Практична підготовка курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів є необхідним компонентом військово-професійної підготовки випускників ВВНЗ (ВНП ЗВО). Основними видами практичної підготовки є: первинна військово-професійна підготовка, навчальна, військова, ремонтна, корабельна, лікарська, педагогічна, наукова та інші види практики курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів, льотне навчання курсантів, льотна підготовка слухачів, військове (флотське) стажування курсантів та слухачів.

Конкретні види і тривалість практичної підготовки курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів визначаються навчальними планами ВВНЗ (ВНП ЗВО).

2.19. Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в освітньому процесі. У ВВНЗ (ВНП ЗВО) використовуються такі види

контролю: вхідний, поточний, самоконтроль, семестровий, підсумковий.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням навчальної дисципліни з метою визначення рівня підготовки курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів із суміжних навчальних дисциплін, які передують вивченню цієї навчальної дисципліни.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічним працівником, який проводить навчальне заняття з метою перевірки готовності курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів до заняття, забезпечення зворотного зв'язку та управління навчальною мотивацією курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів.

Самоконтроль призначений для самостійної перевірки курсантами, слухачами, студентами, ад'юнктів ступеня засвоєння навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни (теми, заняття).

Семестровий контроль проводиться по закінченні семестру з метою перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу з навчальних дисциплін, які вивчались протягом семестру відповідно до навчального плану, та робочих програм навчальних дисциплін.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні курсу вивчення навчальної дисципліни (групи навчальних дисциплін) з метою перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу та набуття освітніх та професійних компетентностей здобувачами відповідно до навчального плану та робочих програм навчальних дисциплін.

Семестровий та підсумковий контроль проводиться складанням заліків та екзаменів.

Заходи семестрового та підсумкового контролю відображаються в розкладі навчальних занять (екзаменаційних сесій).

Підсумкове оцінювання результатів навчання у ВВНЗ (ВНП ЗВО) складається із суми балів, отриманих за виконання індивідуальних завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та національною шкалою і становить:

90–100 балів, за національною шкалою – “відмінно”; 80 – 89 балів – “дуже добре”; 65 – 79 балів – “добре”; 55 – 64 балів – “задовільно”; 50 – 54 балів – “достатньо”; 35 – 49 балів – “незадовільно” з можливістю повторного складання; 1 – 34 балів – “неприйнятно” з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

2.20. Організація, порядок та особливості проведення атестації випускників ВВНЗ (ВНП ЗВО) визначається відповідно до вимог законодавства.

3. Методична діяльність

3.1. Методична діяльність у ВВНЗ (ВНП ЗВО) є складовою частиною освітнього процесу.

Основними завданнями методичної діяльності є:

науково-методичне забезпечення організації, проведення та управління якістю освітнього процесу;

підвищення методичної майстерності керівного складу, науково-педагогічних працівників, командирів підрозділів курсантів, слухачів, студентів ВВНЗ (ВНП ЗВО);

удосконалення методики, форм та технологій проведення всіх видів навчальних занять тощо.

3.2. Організація методичної діяльності у ВВНЗ (ВНП ЗВО) покладається на навчальний відділ (частину, відділення, навчально-методичний кабінет) ВВНЗ (ВНП ЗВО) або підрозділ ВВНЗ, який відповідає за організацію освітньої діяльності та її науково-методичне забезпечення. Заходи методичної діяльності ВВНЗ (ВНП ЗВО) вносяться до плану-календаря основних заходів на місяць.

3.3. Основними формами методичної діяльності у ВВНЗ (ВНП ЗВО) є: проведення навчально-методичних (методичних) зборів (до 5 діб), нарад, науково-методичних конференцій та семінарів;

засідання вчених (методичних) рад ВВНЗ (ВНП ЗВО) та їх структурних підрозділів;

засідання кафедр з розгляду питань методики навчання та виховання курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів;

інструкторсько-методичні, показові, відкриті та пробні заняття;

лекції, доповіді, повідомлення з питань методики навчання, загальної та військової педагогіки та психології;

розроблення і вдосконалення навчально-методичних матеріалів, вдосконалення матеріально-технічного (логістичного) забезпечення освітнього процесу;

проведення педагогічних (методичних) експериментів і втілення їх результатів в освітній процес, вивчення та реалізація в освітньому процесі вимог керівних документів, передового педагогічного досвіду та досвіду бойової підготовки військ (сил);

розроблення пропозицій щодо вдосконалення освітньо-професійних, освітньо-наукових програм підготовки військових фахівців, вимог до системи забезпечення якості вищої освіти (у разі їх наявності), навчальних планів, програм (робочих програм) навчальних дисциплін;

розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо планування роботи науково-педагогічних працівників, курсантів, слухачів, студентів;

взаємні та контрольні відвідування навчальних занять.

3.5. Центром методичної діяльності є кафедра.

На засіданнях кафедри обговорюються питання щодо:

розроблення і вдосконалення методик викладання навчальних дисциплін;

розроблення пропозицій щодо вдосконалення освітньо-професійних,

освітньо-наукових програм підготовки військових фахівців, навчальних планів та програм (робочих програм) навчальних дисциплін;

підготовка та обговорення текстів лекцій, методичних розробок, а також інших навчально-методичних матеріалів з усіх видів навчальних занять;

розроблення та обговорення змісту індивідуальних завдань для самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів з навчальних дисциплін;

розроблення матеріалів навчально-методичного забезпечення самостійної роботи курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів;

підготовка та обговорення текстів доповідей, рекомендацій науково-методичних семінарів та шляхів їх реалізації в методиці викладання навчальних дисциплін;

надання допомоги призначеним на посади науково-педагогічним працівникам у засвоєнні навчальної дисципліни і в підготовці їх до проведення занять;

результати проведення відкритих, показових, інструкторсько-методичних і пробних занять з подальшим їх обговоренням;

узгодження змісту і методики викладання навчальної дисципліни;

організація зв'язку та співробітництва з підрозділами курсантів, слухачів, студентів з питань освітнього процесу;

обговорення проєктів підручників, навчальних посібників, курсів лекцій та іншої науково-методичної літератури;

розроблення пропозицій щодо вдосконалення навчально-матеріальної бази і безпосередня участь у їх реалізації;

розроблення залікових, екзаменаційних матеріалів та варіантів контрольних робіт;

аналіз результатів поточної успішності, заліків та екзаменів з відповідної навчальної дисципліни;

підвищення методичної та професійної підготовки науково-

педагогічних працівників;

впровадження в освітній процес передового досвіду військ (сил) та інших ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Рішення на засіданнях кафедри приймається більшістю голосів. Протоколи засідання кафедри підписуються секретарем і затверджуються начальником (завідувачем) кафедри.

3.6. На кафедрах за потреби можуть створюватися міжпредметні (міжкафедральні) методичні комісії з метою вироблення єдиних методичних підходів щодо викладання груп навчальних дисциплін (виконання комплексних задач, курсів тощо), до складу яких входять науково-педагогічні працівники, які ведуть навчальну роботу з кількох навчальних дисциплін, а також керівний склад ВВНЗ (ВНП ЗВО), командири підрозділів курсантів, слухачів, студентів.

3.7. Контрольні відвідування навчальних занять проводяться керівним складом ВВНЗ (ВНП ЗВО), начальниками (їх заступниками) структурних навчальних підрозділів, кафедр та найбільш досвідченими науково-педагогічними працівниками за підпорядкованістю.

Під час контрольних відвідувань навчальних занять перевіряється їх відповідність розкладу занять, робочим програмам навчальних дисциплін, дотримання встановлених методик проведення навчальних занять відповідно до видів навчальних занять, ступінь досягнення мети заняття, забезпеченість навчальних занять відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, стан використання об'єктів МТБ.

Результати контролю навчальних занять обговорюються на навчально-методичних (методичних) зборах, навчально-методичних (методичних) нарадах, науково-методичних конференціях (семінарах), засіданнях кафедр. За їх підсумками визначають шляхи покращення методичної майстерності науково-педагогічних працівників та методики

проведення навчальних занять.

3.8. Навчальні заняття із навчальної дисципліни статуту Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі підготовка з тактичної медицини) проводяться командирами підрозділів.

3.9. З метою узагальнення і розповсюдження передового досвіду навчання курсантів, слухачів, студентів, організації проведення педагогічних (методичних) експериментів і втілення їх результатів в освітній процес, створення умов для підвищення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників у ВВНЗ (ВНП ЗВО) створюються навчально-методичні кабінети.

Роботу навчально-методичних кабінетів організовує заступник керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ЗВО) з навчальної (навчальної та наукової) роботи або керівник (начальник) навчального відділу (частини, відділення) ВВНЗ (ВНП ЗВО) (керівник підрозділу ВВНЗ, який відповідає за організацію освітньої діяльності).

Навчально-методичний кабінет забезпечує також накопичення науково-методичних матеріалів, проведення навчально-методичних (методичних) зборів, методичних нарад, ведення бібліографії, організовує виставки педагогічної і науково-методичної літератури тощо.

4. Заочна форма здобуття освіти

4.1. Організація освітнього процесу при заочній формі здобуття освіти здійснюється для осіб офіцерського складу, державних службовців (далі – слухачі-заочники), рядового, сержантського (старшинського) складу, (далі – курсанти-заочники) і проводиться за навчальним планом, розробленим ВВНЗ (ВНП ЗВО) на підставі навчального плану очної (денної) форми здобуття освіти за даною спеціальністю, і за програмами навчальних дисциплін, які є

єдиними для очної (денної) і заочної форм здобуття освіти.

Заочна форма здобуття освіти реалізовується шляхом проведення навчальних зборів у ВВНЗ (ВНП ЗВО) і самостійної роботи слухачів-заочників та курсантів-заочників (далі – заочників) у період між навчальними зборами. Тривалість зборів у навчальному році, строк їх проведення визначаються графіком-календарем навчального процесу ВВНЗ (ВНП ЗВО) та навчальним планом. За поданням керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ЗВО) тривалість навчальних зборів на рік може бути змінена рішенням керівника (начальника), якому підпорядкований ВВНЗ (ВНП ЗВО) в межах загального часу, який відводиться на збори за весь період навчання. Навчальна діяльність під час проведення зборів регламентується розкладом занять.

Із заочниками, які зараховані на перший курс, (настановчий) збір проводиться в першому семестрі навчального року зарахування до ВВНЗ (ВНП ЗВО). У період збору проводяться навчальні заняття, видаються завдання на міжзборовий період, даються методичні вказівки для самостійної роботи з навчальним матеріалом. Наступні збори у ВВНЗ (ВНП ЗВО) проводяться з метою систематизації знань, отриманих протягом самостійної роботи, поглиблення та закріплення цих знань на підсумкових заняттях, складання диференційованих заліків та екзаменів, а також для проведення установчих лекцій та інших видів навчальних занять за навчальними дисциплінами, які вивчаються у наступному навчальному році. Складання екзаменів, диференційованих заліків і виконання лабораторних робіт, передбачених навчальним планом, проводяться тільки у ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Наприкінці останнього навчального року проводиться підсумково-випускний збір. На його проведення додатково до часу, який встановлено на навчальний збір, виділяється час на розроблення кваліфікаційних робіт, а також час для підготовки і проходження атестації здобувачів вищої освіти.

ВВНЗ (ВНП ЗВО) забезпечує заочників підручниками, навчальними і навчально-методичними посібниками, розробками та іншими навчально-

методичними матеріалами. Кафедри ВВНЗ (ВНП ЗВО) згідно з робочими програмами навчальних дисциплін розробляють і видають заочникам контрольні роботи, завдання для курсових робіт (проектів), теми рефератів та інші навчальні завдання, а також методичні вказівки щодо їх виконання. Комплектування навчальних груп, визначення змісту індивідуальних навчальних завдань, у тому числі кваліфікаційних робіт, проводяться з урахуванням посад та особливостей службової діяльності заочників.

ВВНЗ (ВНП ЗВО) надає заочникам змогу отримувати консультації, користуватися лабораторіями, обчислювальними центрами, бібліотеками, виконувати лабораторні роботи, складати диференційовані заліки й екзамени також і в період між навчальними зборами.

Виконання індивідуальних завдань планується на весь період навчання з розрахунку не більше трьох завдань на місяць. Усі письмові роботи подаються до ВВНЗ (ВНП ЗВО) для рецензування і попередньої оцінки. Строк їх рецензування на кафедрах не повинен перевищувати сім днів. Остаточна оцінка виставляється після співбесіди викладача із заочником з виконаних індивідуальних завдань. Захист курсових робіт (проектів) проводиться на кафедрі.

Індивідуальні завдання, якість виконання яких визнана рецензентом незадовільною, повертаються заочнику із зауваженнями для доопрацювання і повторно подаються до ВВНЗ (ВНП ЗВО).

4.2. Черговий навчальний збір проводиться із заочниками, які до дня відправлення виклику на збір виконали всі індивідуальні завдання, передбачені робочими програмами навчальних дисциплін на поточний навчальний рік. На збори викликаються заочники, які до дня відправлення виклику виконали індивідуальні завдання з навчальних дисциплін, з яких проводиться підсумковий контроль. У цьому випадку вони зобов'язані виконати завдання, що залишилися, упродовж навчального збору до початку підсумкового контролю за навчальну дисципліну.

Про час прибуття на навчальний збір заочникам повідомляється за один місяць до його початку. Виклик направляється на ім'я командира (керівника) військової частини (установи, організації), а його копія – заочнику.

Заочники, які успішно склали заліки та екзамени з навчальних дисциплін (групи навчальних дисциплін) поточного курсу навчання, наказом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ЗВО) переводяться на наступний курс навчання.

Заочники, які мають навчальну заборгованість, повинні ліквідувати її у строк, установлений керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ЗВО), але не пізніше чергового навчального збору. У разі поважних причин, зокрема, тяжкої хвороби або смерті близьких родичів заочника, в інших випадках, коли необхідна особиста присутність заочника в сім'ї, повторне складання екзаменів дозволяється в період поточного збору у строк, установлений керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Заочники, які без поважаних причин не виконали навчальний план (не ліквідували академічну заборгованість у встановлений строк, систематично не виконують індивідуальні завдання або не склали в період навчального збору звітність та в інших випадках, передбачених законодавством, відраховуються з ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Заочники, які не виконали індивідуальні завдання або не склали екзамени і заліки з поважних причин, ліквідують академічну заборгованість у строк, установлений керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ЗВО).

4.3. Створення належних умов для успішної самостійної роботи заочників покладається на командирів військових частин (керівників установ, організацій), де заочники проходять військову службу, які зобов'язані:

звільняти щорічним наказом заочників від планової індивідуальної підготовки (від систематичних, періодичних та контрольних-залікових занять, крім фізичної та вогневої підготовки);

призначати консультантів заочникам (за їх клопотанням);

затверджувати план самостійної роботи заочникам на наступний навчальний рік, своєчасно за викликом керівника (начальника) ВВНЗ (ВНП ЗВО) відряджати їх на навчальні збори;

направляти заочників у службові відрядження та на інші заходи з урахуванням строків проведення навчальних зборів у ВВНЗ (ВНП ЗВО);

направляти керівнику (начальнику) ВВНЗ (ВНП ЗВО) відомості про заочника відповідно до запитів, надсилати службові характеристики і копії службових карток на них під час відбуття на підсумково-випускний збір;

порушувати клопотання перед керівником (начальником) ВВНЗ (ВНП ЗВО) щодо припинення заочного навчання підпорядкованих військовослужбовців, якщо вони не можуть поєднувати виконання обов'язків за займаною посадою з навчанням або припускаються грубих порушень військової дисципліни (до клопотання додається службова характеристика і завірена копія службової картки заочника).

5. Дистанційне навчання

5.1. Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

5.2. Дистанційне навчання (далі – ДН) може застосовуватися у ВВНЗ (ВНП ЗВО) під час підготовки курсантів та слухачів заочної форми здобуття освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації та професійного рівня за програмами, що не передбачають вивчення тематики з використанням навчальної літератури з обмеженим доступом.

Під час підготовки курсантів, слухачів, студентів очної (денної),

заочної форми здобуття освіти можуть бути використані технології ДН у різноманітних комбінаціях (змішаних формах здобуття освіти): під час вивчення окремих навчальних дисциплін (тем) або блоків навчальних дисциплін; у системі підвищення кваліфікації; у ході тестувань рівня знань; при проведенні опитувань; для моніторингу якості освіти та в системі індивідуальної підготовки за програмами, що не передбачають вивчення тематики з використанням навчальної літератури з обмеженим доступом.

5.3. ДН у ВВНЗ (ВНП ЗВО) реалізовується шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми здобуття освіти та/або з використанням технологій ДН обмежено, як засобу оновлення змісту й методів навчання.

5.4. ДН у ВВНЗ (ВНП ЗВО) запроваджується з урахуванням потреб Збройних Сил України, відповідно до рішення вченої ради ВВНЗ (ВНП ЗВО) за погодженням із Міністерством освіти і науки України.

5.5. Метою ДН є надання якісних освітніх послуг шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітньо-професійними, освітньо-науковими, професійними програмами підготовки та планами-програмами підвищення кваліфікації військовослужбовців, державних службовців, працівників Збройних Сил України та громадян іноземних держав, які навчаються у ВВНЗ (ВНП ЗВО) відповідно до законодавства.

5.6. Завданнями ДН є:

створення можливостей на здобутті освіти курсантів, слухачів, студентів; професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від місця знаходження, характеру занять, стану здоров'я та інше.

єдність і наступність у навчанні від тактичного до оперативного та

стратегічного рівнів вищої військової освіти;

постійне вдосконалення змісту навчання, орієнтація на новітні технології та методики навчання, максимальне використання в освітньому процесі сучасних інформаційно-аналітичних систем;

інтеграція військової освіти держави в європейський і світовий інформаційний простір.

5.7. ДН та навчання з використанням технологій ДН забезпечують відповідні структурні підрозділи ВВНЗ (ВНП ЗВО), які здійснюють:

супроводження процесу використання та удосконалення системи ДН ВВНЗ (ВНП ЗВО);

розроблення вебресурсів, методичних рекомендацій з організації або використання технологій ДН та його програмно-технічних засобів;

забезпечення технічної підтримки складових системи ДН ВВНЗ (ВНП ЗВО), включно з програмним забезпеченням вебресурсів ДН;

забезпечення захисту інформації під час ДН та недопущення витоку інформації з обмеженим доступом;

5.8. З метою забезпечення відповідності навчальних матеріалів для ДН вимогам до організації освітнього процесу, проведення експертизи вебресурсів навчальних дисциплін у ВВНЗ (ВНП ЗВО) створюється методична комісія експертизи вебресурсів навчальних дисциплін. До складу методичної комісії входять:

голова комісії – заступник начальника навчального закладу з навчальної (навчальної та наукової) роботи (проректор з навчальної роботи);

члени комісії – керівники (заступники з навчальної роботи) навчальних підрозділів (інститутів, факультетів, центрів, кафедр), провідні наукові та науково-педагогічні працівники, представники підрозділу, який забезпечує впровадження ДН в навчальному закладі.

Основними завданнями методичної комісії є:

встановлення відповідності вебресурсів навчальних дисциплін вимогам до організації освітнього процесу та надання рекомендацій щодо їх використання;

визначення забезпеченості вебресурсами кожної спеціальності та надання рекомендацій вченій раді ВВНЗ (ВНП ЗВО) щодо можливості впровадження технологій ДН за певними спеціальностями (спеціалізаціями) підготовки та в системі підвищення кваліфікації;

здійснення експертизи матеріалів дистанційних навчальних курсів з метою надання рекомендацій для їх використання в освітньому процесі як електронних навчально-методичних матеріалів, посібників (підручників).

Методична комісія в своїй роботі керується вимогами нормативно-правових актів з питань організації освітнього процесу, у тому числі з використанням технологій ДН.

5.9. Строки навчання курсантів, слухачів, студентів за дистанційною формою здобуття освіти та/або з використанням технологій ДН встановлюються відповідно до навчальних планів і мають бути не меншим, ніж за денною формою здобуття освіти за відповідними ступенями вищої освіти.

Строки навчання на курсах підвищення кваліфікації за дистанційною формою здобуття освіти та/або з використанням технологій ДН визначаються навчальними планами-програмами відповідних курсів підвищення кваліфікації.

Кількість слухачів, що навчаються за дистанційною формою визначається в межах ліцензованого обсягу підготовки (підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою здобуття освіти за погодженням із замовниками на підготовку військових фахівців з урахуванням потреб Збройних Сил України.

5.10. Організація та забезпечення освітньої діяльності з

використанням ДН здійснюються комплексним проведенням навчальної, методичної, наукової (науково-технічної), організаційної та інших видів діяльності науково-педагогічними, науковими працівниками.

5.11. ДН або навчання з використанням технологій ДН здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

Форми ДН можуть використовуватися як окремо, так і поєднані в залежності від оснащеності ВВНЗ (ВНП ЗВО) технічними засобами і специфіки програми.

5.12. Атестація випускників при підготовці за дистанційною формою здобуття освіти здійснюється згідно з законодавством і відповідає атестації при підготовці фахівців за заочною формою здобуття освіти.

5.13. Науково-методичне забезпечення ДН включає:

методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій ДН;

критерії, засоби і системи контролю якості ДН;

змістове, дидактичне та методичне наповнення вебресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми.

5.14. Системотехнічне забезпечення ДН включає:

центральний репозиторій вебресурсів системи ДН Збройних Сил України – електронне сховище всіх сертифікованих вебресурсів ДН для створення єдиної бази навчально-методичних матеріалів, що використовуються під час підготовки військових фахівців Збройних Сил України;

апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання,

джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання вебресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами ДН у синхронному і асинхронному режимах;

інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам ДН ВВНЗ (ВНП ЗВО) цілодобовий доступ до вебресурсів і вебсервісів для реалізації освітнього процесу;

програмне забезпечення загального та спеціального призначення, яке має бути ліцензійним, або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

5.15. Вебресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення ДН, можуть містити:

методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

документи планування освітнього процесу;

відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

мультимедійні лекційні матеріали;

термінологічні словники;

практичні завдання з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

віртуальні лабораторні роботи з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

віртуальні тренажери з методичними рекомендаціями щодо їх використання;

пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування з автоматизованою перевіркою результатів, тестування з перевіркою викладачем;

ділові ігри з методичними рекомендаціями щодо їх використання;

електронні бібліотеки чи посилання на них;

бібліографії;

дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище вебресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

інші ресурси навчального призначення.

Перелік вебресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення ДН, визначається в навчальному, навчально-науковому (науковому) підрозділі ВВНЗ (ВНП ЗВО залежно від профілю навчальної дисципліни).

Для забезпечення ДН курсантів, слухачів, студентів ВВНЗ (ВНП ЗВО) може створювати власні вебресурси або використовувати інші вебресурси, що пройшли перевірку відповідно до законодавства.

5.16. У центральному репозиторії розміщуються вебресурси ДН, які відповідають вебресурсам навчальних дисциплін.

За заявками ВВНЗ (ВНП ЗВО) Науковим центром дистанційного навчання Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського здійснюється облік користувачів центрального репозиторію вебресурсів.

5.17. У ВВНЗ (ВНП ЗВО) можуть бути створені локальні репозиторії. Локальні репозиторії призначені для розміщення вебресурсів ДН, що відповідають вимогам до вебресурсів навчальних дисциплін у ВВНЗ, апробовані, пройшли рецензування та рекомендовані до використання в освітньому процесі.

5.18. Розробка вебресурсів навчальних дисциплін здійснюється науково-педагогічними, в межах існуючих видів навантаження (наукової, науково-технічної, методичної діяльності тощо).

IV. Інші види діяльності ВВНЗ (ВНП ЗВО)

1. Організація наукової і науково-технічної діяльності ВВНЗ (ВНП ЗВО) визначається відповідно до вимог Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" та інших нормативно-правових актів.

2. Морально-психологічне забезпечення, організація клінічної діяльності та інші організаційні заходи у ВВНЗ (ВНП ЗВО) здійснюється відповідно до законодавства.

V. Підготовка та підвищення кваліфікації керівного складу та науково-педагогічних працівників

1. Підготовка та підвищення кваліфікації керівного складу та науково-педагогічних працівників здійснюються відповідно до вимог законодавства.

2. Підготовка науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації у ВВНЗ (ВНП ЗВО) організовується і проводиться в докторантурі, ад'юнктурі та шляхом здобуття наукового ступеня поза докторантурою та ад'юнктурою.

3. Підготовка офіцерів, призначених у ВВНЗ (ВНП ЗВО) безпосередньо з військ (сил) на посади керівного складу, науково-педагогічних працівників, здійснюється на відповідних курсах підвищення кваліфікації у ВВНЗ (ВНП ЗВО).

4. Начальники курсів, курсові офіцери, командири рот (батареї, ескадрилій) і взводів курсантів можуть проходити підвищення кваліфікації у ВВНЗ (ВНП ЗВО) або на зборах, що організовуються за рішенням керівника (начальника), якому підпорядкований ВВНЗ (ВНП ЗВО).

5. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників здійснюється під час проведення ними всіх видів навчальних занять, методичної та наукової і науково-технічної діяльності, під час занять з індивідуальної підготовки, а також у процесі самостійної роботи з удосконалення військових і спеціальних знань.

6. Підвищення кваліфікації здійснюється:

науково-педагогічними працівниками-військовослужбовцями — на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу ВВНЗ (ВНП ЗВО), наукових установах, на стажуванні у військах (силах), на підприємствах, в організаціях, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, а також на навчаннях військ (сил), випробуваннях озброєння та військової техніки тощо;

науково-педагогічними працівниками Збройних Сил України — у закладах вищої освіти (його структурних підрозділах), ВВНЗ (ВНП ЗВО), наукових установах що надають освітні послуги з підвищення кваліфікації.

Інші категорії офіцерів постійного складу підвищують свою кваліфікацію на зборах, навчаннях, а також у системі індивідуальної підготовки.

7. Управління підвищенням кваліфікації науково-педагогічних працівників покладено на заступника начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО) з навчальної (з навчальної та наукової) роботи, організація та контроль — на навчальний відділ (частину, відділення) або підрозділ ВВНЗ (ВНП ЗВО), який відповідає за організацію освітньої діяльності та її науково-методичне забезпечення. Він розробляє план підвищення кваліфікації керівного складу, науково-педагогічних працівників ВВНЗ (ВНП ЗВО) на навчальний рік на підставі пропозицій структурних підрозділів ВВНЗ (ВНП ЗВО). На факультеті і кафедрі діяльність з підвищення кваліфікації планує й

організовує керівник факультету, (начальник, завідувач) кафедри.

На кожного призначеного на кафедру науково-педагогічного працівника, який починає проводити навчальну, методичну, наукову і науково-технічну та організаційну діяльність, розробляється план його професійного становлення. Для безпосереднього керівництва і надання йому допомоги призначається керівник з числа досвідчених науково-педагогічних працівників (професорів, доцентів, старших викладачів).

8. Індивідуальна підготовка – система навчальних та виховних заходів підготовки осіб офіцерського складу, сержантського, старшинського і рядового складу ВВНЗ (ВНП ЗВО) щодо підвищення рівня їх теоретичних знань, удосконалення практичних навичок, умінь та професійної майстерності.

Організація планування, проведення та контроль індивідуальної підготовки осіб офіцерського, сержантського, старшинського і рядового складу ВВНЗ (ВНП ЗВО) здійснюються під керівництвом першого заступника (заступника начальника) ВВНЗ (ВНП ЗВО).

Директор Департаменту військової освіти,
науки, соціальної та гуманітарної політики
Міністерства оборони України
генерал-майор

Микола САДОВСЬКИЙ